8.6.2021 SUPO 516/01.04.01.00/2021

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto
sanna.turpeinen@eduskunta.fi

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston lausuntopyyntö 3.6.2021

LAUSUNTO SISÄISEN TURVALLISUUDEN SELONTEKOON LIITTYEN

Asia

Eduskunnan hallinto- ja turvallisuusjaosto on pyytänyt Suojelupoliisilta lausuntoa sisäisen turvallisuuden selontekoon (VNS 4/2021 vp) liittyen. Jaosto on pyytänyt arvioimaan viraston sektoria koskevia selonteon linjauksia ja erityisesti asetetun tavoitetilan edellyttämiä resursseja.

LAUSUNTO

Suojelupoliisi lausuu asiassa kunnioittaen seuraavaa:

Sisäisen turvallisuuden selonteon mukaan viranomaistoiminnassa on tunnistettu useita kehittämiskohteita, joihin vastaaminen vuoteen 2030 mennessä on tärkeää Suomen ja Suomessa olevien ihmisten turvallisuuden takaamiseksi. Yksi näistä kehittämiskohteista on turvata Suojelupoliisin uuden tiedustelupalveluroolin täysimääräisen saavuttamisen edellyttämien tietojärjestelmien kehittäminen ja ylläpito. Suojelupoliisi pitää tätä tavoitetta erittäin tärkeänä kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen kannalta.

Turvallisuusympäristön merkittävät ja nopeat muutokset sekä Suojelupoliisin kannalta keskeisen lainsäädännön uudistuminen ovat viime vuosina vaikuttaneet keskeisesti kaikkiin sen toimintasektoreihin. Yhtenä esimerkkinä on sisäisen turvallisuuden selonteossakin mainittu terrorismin torjunta. Suojelupoliisi on kehittänyt määrätietoisesti ja strategiansa mukaisesti toimintaedellytyksiään, organisaatiotaan ja suorituskykyään. Uudessa lainsäädännöllisessä tilanteessa Suojelupoliisi on muuttunut siviilitiedustelutietoa tuottavaksi turvallisuus- ja tiedustelupalveluksi, mikä on tarkoittanut merkittäviä muutoksia viraston toimintakulttuurissa, toimintatavoissa ja organisaatiorakenteessa. Voimakkaaseen muutokseen liittyen virasto on nähnyt olennaisen tärkeäksi panostaa henkilöstön hyvinvointiin ja osaamisen kehittämiseen. Lisäksi virasto on tällä hetkellä päivittämässä strategiaansa.

Kehykset ja lisärahoitustarpeet Suojelupoliisin osalta

Suojelupoliisi on siviilitiedustelulainsäädännön voimaantulon jälkeen edennyt merkittävästi lainsäädännön mahdollistamien toimenpiteiden ja kyvykkyyksien rakentamisessa. Viraston uuden tietojärjestelmäkokonaisuuden keskeisimmät ratkaisut (ns. SSK -hanke) on saatu tuotantokäyttöön ja

1100 - 0321

siviilitiedustelulainsäädännön edellyttämä tekninen infrastruktuuri on tavoitteena saada valmiiksi vuoden 2021 aikana. Viraston toiminnalle kriittisen uuden toimitilan valmistelu on vireillä ja sitä edistetään olosuhteet huomioiden mahdollisimman aktiivisesti.

Suojelupoliisin näkemyksen mukaan tämänhetkinen kehysrahoitus 2022 - 2025 mahdollistaa viraston toiminnan kehittämisen uuden lainsäädännön vaatimukset huomioiden. Vaikka tähän mennessä myönnetty resursointi mahdollistaa muutosten toteuttamisen ja uusien suorituskykyjen rakentamisen, on kuitenkin sisäisen turvallisuuden selonteossakin todetulla tavalla kriittisen tärkeää turvata myös saavutetun toimintakyvyn ylläpitämisen tulevaisuudessa.

Tavoitetilan edellyttämien resurssien puuttumisen vaikutukset

Suojelupoliisi katsoo, että sen tehokkaan toiminnan mahdollistavien teknisten ratkaisujen, kuten tietojärjestelmäkokonaisuuden ja teknisen infrastruktuurin ylläpidon resursointi tulisi turvata, jotta varmistetaan tiedustelulainsäädännön tehokas ja asianmukainen soveltaminen ja sitä kautta kansallisen turvallisuuden ylläpitäminen.

Kehyskauden 2022-2025 loppupuolella Suojelupoliisin rahoitustilanne tulee nykyrahoituksen valossa olemaan heikko ja pysyvän ICT-ylläpitorahoituksen puuttuminen vaikuttaa toimintaan ja sen pitkäjänteiseen kehittämiseen negatiivisesti. Suojelupoliisin toimintakyvyn ylläpitämisen mahdollistavan rahoituksen puuttuminen aiheuttaa jo tällä hetkellä merkittävää epävarmuutta ja kasvattaa sopeuttamistoimenpiteiden todennäköisyyttä jo lähitulevaisuudessa. Viraston toiminnan luonteen johdosta pääasiallinen sopeuttamiskeino on henkilöstösidonnaiset menot.

Henkilöstömäärän pitäminen 500 henkilötyövuoden tasolla on Suojelupoliisin näkemyksen mukaan edellytys tiedustelulainsäädännön mukaisten tehtävien hoitamiselle. Kuten edellä on todettu, nykyrahoituksella henkilötyövuosimäärään kohdistuu merkittävä säästöpaine. Henkilötyövuosimäärään ja ICT-ylläpidon toteuttamiseen kohdistuvilla säästötoimenpiteillä tulisi olemaan hyvin merkittävä negatiivinen vaikutus toimivaltuuksien tehokkaaseen soveltamiseen.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Pelttari